

Buddha rozvraceč

253850, Petr Salamon

Když Buddhu přestala bavit Nirvána, rozhodl se, že se na jeden život vrátí na zem. Během raných let zjistil, že se díky internetu s jeho učením může seznámit kdokoliv na zemi, kdo ho začne hledat. A že existují také jiná, podobně zajímavá učení. Zjistil ale, že duše některých lidí jsou plné bolesti, a takoví lidé jsou na těch nejdůležitějších pozicích napříč zeměkouli – ředitelé korporací, státníci i místní politici, bankéři, makléři, finančníci, investoři, lidé ze showbyznysu a podobně. Rozhodl se tedy, že si s každým z nich sedne ke krátkému rozhovoru ... Jednou takhle navštívil ředitele korporace Big Company, která podnikala všude, kde ji to zrovna napadlo a bylo to výhodné, a jejíž vize zněla: „All we care for is money.“

Buddha: Dobrý den, pane řediteli, jak se Vám daří?

Ředitel Big company: Dobrý den, ale dobře, kvartálně jsme zvýšili zisk a tak je moje pozice ve společnosti jistá.

Buddha: A co to znamená, že jste zvýšili zisk?

Ředitel: No, prostě jsme výhodně investovali, levně nakupovali, draze prodávali a máme tak více peněz.

Buddha: A proč chcete mít více peněz? Co s těmi penězi děláte?

Ředitel: No přece, když budeme mít více peněz, tak budeme moci ještě více investovat, a budeme pak mít ještě více peněz.

Buddha: Dobře, takže Vaším cílem je neustálá honba za stále větším množstvím peněz?

Ředitel: No a co jiného? Vždyť hlavním cílem je ekonomický růst, ze kterého má blahobyt celá společnost, a když firmy jako je ta naše neporostou, tak žádný ekonomický růst nebude.

Buddha: Říkáte, že z toho Vašeho růstu má blahobyt celá společnost. Můžete jmenovat někoho, kdo si takto zlepšil život?

Ředitel: No třeba naši akcionáři. Ti potom mohou naše akcie prodat draž nebo mít dobré dividendy.

Buddha. A kdo to jsou, tihle akcionáři?

Ředitel: No, to jsou převážně lidé, kteří měli hodně peněz, které mohli investovat do různých společností.

Buddha: Při práci by člověk měl mít podíl na společném díle, aby tím zároveň rozvíjel svou duši. Jak tito lidé prospěli Vaší společnosti?

Ředitel: No, když jsme prodávali akcie, tak nám tímto odkupem pomohli získat finance na další rozvoj naší korporace.

Buddha: Aha, takže se finančně podílejí na fungování Vaší firmy. A když se Vám přestane dařit, budou na Vaší straně i v tomto těžším období? Nezbaví se rychle těchto akcií?

Ředitel: To se přece nemůže stát, dokud jsem tu já.

Buddha: Jen dvě věci jsou jisté: smrt a to, že nic není jisté, a ani to není jisté. Je někdo další, kdo z Vašich peněz získá užitek?

Ředitel: No tak hned mne napadnou naši zaměstnanci, třeba se jim zvýší platy.

Buddha. To se mi teda dost líbí, to tedy znamená, že když vyděláváte, tak vydělané peníze rozdělujete tak, aby z nich měli užitek všichni ti, kteří pro úspěch Vaší firmy obětují mnohé hodiny mnoha let svého života?

Ředitel: No, jak se to vezme. Mluvil jsem hlavně o zaměstnancích na vysokých pozicích, já a moji kolegové, třeba ředitelové PR a HR oddělení, vrcholoví účetní, my všichni si potom můžeme dovolit mnohem lepší život.

Buddha: Ale Vy už máte platy velké dost. V čem je ten Váš život lepší než předtím?

Ředitel: No, můžeme si dovolit nové věci, nové mobily, čtečky, nejluxusnější obleky a tak podobně.

Buddha: Plníte beze dnou díru – jak dlouho máte radost z nové věci, kterou si koupíte?

Ředitel: Hmm, tak možná týden ... ?!

Buddha: A jak dlouho Vám taková věc vydrží?

Ředitel: No, většinou se po dvou letech rozbije, nebo už je zastaralá, není cool, tak si musím koupit

nejnovější model.

Buddha: A je třeba někdo, kdo byl hodně chudý a díky těm penězům si bude moci dovolit lepší život?

Ředitel: No, to Vám nevím. To je hodně těžké, aby se někdo dostal úplně na vrchol, a trvá to dost dlouho. O zbytek zaměstnanců se zase nějak zvlášť nestaráme, máme hlavně zájem na tom, aby byli co nejlevnější. Když je třeba, tak zavřeme továrnu, propustíme stovky lidí, a přesuneme ji do ještě chudších míst. Ale teď mne napadá někdo, kdo z toho bude mít zaručeně užitek: a to právě lidé v rozvojových zemích. Podle mnoha odborníků se děje to, že když investujeme, tak ta země ekonomicky roste.

Buddha: A jak se to projevuje? Zmírňuje se hlad, mají tamní lidé lepší příbytky, mohou si dovolit lepší jídlo, lepší zdravotní péči a podobně?

Ředitel: Pche, takové věci nikdo neměří, kromě pár okrajových naivů. Jediný osvědčený způsob, jak to můžeme změřit, je spočítat celkové množství toho, co průmysl v dané zemi vyrobí, a potom to vydělit na hlavu. A ukazuje se, že tato míra opravdu roste.

Buddha: No, to se mi zdá nedomyšlené. Když teda použijeme takovéto metody statistiky a zprůměrujeme třeba příjmy dvou lidí, tak když jeden má celý dům plný věcí ze zlata a ten druhý bydlí ve stanu, tak oba v průměru docela slušné bydlení. Ale Vy se přeci setkáváte se svými zaměstnanci, které v takových zemích máte, jak jim se daří?

Ředitel: No, já se znám jen s tamním top managementem. A ti žijí v dosti pěkných a bohatých čtvrtích.

Buddha: A Vy jste nikdy nenavštívil ani jednu ze svých továren ve třetích zemích? Přece musíte vědět, jak se daří i ostatním?

Ředitel: No, navštívil, ale s takovými lidmi jsem se moc nebavil. Ale teď si vzpomínám: kolem každé továrny bylo mnoho jakýchsi stanů z plachet plných chudých lidí. Nevím co tam dělali, někdo by je měl vyhnat, ať máme kolem továren hezké prostředí.

Buddha: No, já si vzpomínám, jak v době, kdy jsem svět učil své myšlenky, tak mnoho lidí žilo na svých polích, něco platili vyšším kastám, ale měli docela obstojné životy. Byl jsem navštívit i místa, kudy jsem tehdy procházel, a tam už byly jen obrovská pole s velkými stroji. Odhaduji, že tito lidé přešli právě do těchto stanů kolem továren. A to kvůli tomu, aby tam pracovali.

Ředitel(naštvaně): No tak mi řekněte, co máme dělat?! To si mámo jako společnost zvolit strategii zániku?

Buddha: Existují také jiné způsoby zisku. Co třeba trojí zisk, kromě toho ekonomického také zisk sociální a ekologický? Co kdyby jste prospívali komunitám tam, kde působíte, a zároveň vyráběli věci, které šetří přírodu?

Ředitel: Kdybych s něčím takovým přišel, tak mne okamžitě vyhodí. Vždyť takové myšlenky by vlastníci firmy nepřijali.

Buddha: A tak se Vás teda zeptám jinak, ne jak se Vám daří, ale: jste šťastný?

Ředitel: No, štěstí, s tím je to horší. Ale podívejte se na dnešní společnost, vždyť skoro nikdo není šťastný. Na to se dneska nehraje, cíle jsou úplně někde jinde.

Buddha: A co Vaše duše, myslíte si, že jste s věkem a s tolika odpracovanými léty třeba ... moudřejší, soucitnější? Zaznamenal jste nějaký pokrok?

Ředitel: To jsou v dnešním světě naprosto nedůležité věci. Člověk musí být chytrý, musí se umět prosadit a musí porozumět grafům a excelu. Taky si musí zvyknout, že musí hodně pracovat den za dnem rok za rokem.

Buddha: Takže celý život pracujete a pracujete. Myslíte, že se v něčem zdokonalujete, že se učíte stále nové věci, rozvíjíte své schopnosti a podobně?

Ředitel: No, už řadu let je má práce jen rutina, když jsem byl na nižších pozicích, tak jsem se nové věci učil, ale teď už to stagnuje. Ale zase jsem jeden z nejméně úspěšných manažerů Spojených států.

Buddha: Myslíte, že jste po sobě něco zanechal, myslíte, že Vám takový život něco dal?

Ředitel se odmlčel. Buddha vycítil, že má odejít, a tak odešel a jel za dalším vysoce postaveným mužem. Za pár let se v Guardianu dočetl, že bývalý ředitel firmy Big Company, který tuto pozici

před lety na vlastní popud opustil, rozjel v Americe něco podobného tomu, co se dělo v Indii – začal ze svých za ta léta nashromážděných peněz poskytovat mikrogranty domorodým američanům v rezervacích na rozjezd jejich drobného podnikání. A taky se začal starat o rozvoj jejich komunit. Vzpomněl si totiž na báji předávanou v jeho rodině, že jeden z jeho předků byl Indiánem.

K práci mi byl inspirací můj zájem o buddhismus a hnutí new age. O buddhistické ekonomice se lze dočíst například v této eseji:

Marek, Vlastimil. Buddhistická ekonomika.[online] In: www.baraka.cz.

<http://www.baraka.cz/Marek/knihy/neco_v_siti/Spolecnost/buddhisticka_ekonomika.htm>